

Informatiebrief aan de Raad

024

Zaaknummer: Z/24/083887
Documentnummer: 385396
Datum: dinsdag 12 maart 2024 Verzonden 13 maart 2024
Onderwerp: Ontwikkelingen JeugdhulpPlus
Bijlage(n): 1. Tweede actualisatie bovenregionaal plan JeugdhulpPlus

Geachte Raad,

Met deze brief wordt u geïnformeerd over de JeugdhulpPlus. Door middel van de tweede actualisatie van het bovenregionaal plan JeugdhulpPlus (zie bijlage 1) geven wij u inzicht over hoe wij willen komen tot een duurzaam aanbod van deze cruciale vorm van jeugdzorg. JeugdhulpPlus is een vorm van gesloten jeugdhulp die wordt geboden aan jeugdigen die zonder behandeling een risico voor zichzelf of hun omgeving vormen.

In een eerder stadium bent u geïnformeerd over de situatie rondom de JeugdhulpPlus en de eerste actualisatie van het bovenregionaal plan via de raadsinformatiebrief van 18 april 2023 (Z/23/075031/344254).

Jeugdhulp lokaal

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet met als doel dat alle kinderen en jongeren gezond, kansrijk en veilig kunnen opgroeien. Dit betekent dat de gemeente verantwoordelijk is voor alle vormen van hulp en ondersteuning variërend van licht ambulante¹ tot en met intensieve, zeer gespecialiseerde zorg, al dan niet met verblijf. Daarnaast is de gemeente in het kader van de Jeugdwet ook verantwoordelijk voor op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen en ouders. Hierbij kan gedacht worden aan o.a. voor- en vroegschoolse educatie en advies of hulp van het Sociaal Team Wassenaar.

Jeugdhulp regionaal

De gemeente Wassenaar koopt jeugdhulp, jeugdbescherming en jeugdreclassering regionaal in via het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (SbJH). Wij doen dit vanwege de schaal waarop de

¹ Onder ambulante zorg verstaan we zorg die niet in een instelling verleend wordt.

hulpverleningsorganisaties werken en de beschikbaarheid van specialistische zorg en expertise. Daarnaast zijn er zeker voor kleine gemeenten als Wassenaar efficiëntie- en schaalvoordelen te behalen, en hebben we in regionaal verband meer inkoopkracht. Ook nemen de uitvoeringslasten voor zowel gemeenten als aanbieders af als zij de specialistische jeugdhulp regionaal organiseren en inkopen.

Jeugdhulp bovenregionaal

De JeugdhulpPlus is een vorm van zeer intensieve zorg (gesloten jeugdzorg) voor jeugdigen. Lichtere vormen van jeugdhulp bieden voor deze jeugdigen geen oplossing meer. De instellingen die deze hulp bieden, zijn bevoegd om vrijheidsbeperkende maatregelen in te zetten. De JeugdhulpPlus is een relatief weinig voorkomende zorgvorm die niet door één gemeente of zelfs regio kan worden georganiseerd. Daarom werken we hiervoor op bovenregionaal niveau samen in het landsdeel Zuidwest². Samen borgen we de zorgcontinuïteit van deze jeugdhulp. In 2023 verbleven er twee jeugdigen uit Wassenaar in de JeugdhulpPlus. Dit aantal kan variëren, overwegend verblijven gemiddeld tussen de nul en zes kinderen uit Wassenaar in de JeugdhulpPlus.

Transformatie van de JeugdhulpPlus

Als samenwerkende gemeenten in de jeugdhulpregio Haaglanden hebben we in de regiovisie Jeugdhulp Haaglanden 2021-2026 (Z/21/056772) afgesproken om de JeugdhulpPlus af te bouwen. Hiervoor in de plaats ontwikkelen we alternatieve, kleinschalige voorzieningen en intensieve ambulante jeugdhulpverlening. Dit komt voort uit de ambitie van gemeenten om jeugdigen zo thuis als mogelijk te laten opgroeien. Daarnaast is er de ambitie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om te streven naar nul gesloten plaatsingen in 2030.

Dankzij gezamenlijk beleid van jeugdzorgorganisaties en gemeenten is de instroom in de JeugdhulpPlus de afgelopen jaren sterk afgenomen, in een hoger tempo dan verwacht. Hierdoor is de zorgcontinuïteit van deze instellingen - voor het landsdeel Zuidwest zijn iHub en Schakenbosch de instellingen voor JeugdhulpPlus - onder druk komen te staan. Het Rijk heeft hiervoor in 2020 middelen beschikbaar gesteld voor de om- en afbouw van de gesloten jeugdzorg in ons landsdeel. Deze middelen geven een financiële impuls voor het transformeren van het vastgoed van de gesloten jeugdzorg naar kleinschaliger en zo thuis(nabij) mogelijk. Afgesproken is dat elk half jaar een geactualiseerd bovenregionaal plan wordt opgeleverd. Hieronder informeren wij u over die tweede actualisatie met o.a. de actuele capaciteit en voortgang op de om- en afbouw van de JeugdhulpPlus.

Tweede actualisatie bovenregionaal plan JeugdhulpPlus landsdeel Zuidwest

In deze actualisatie is input van zowel Schakenbosch als iHUB meegenomen. Ook onderwerpen die het afgelopen half jaar zijn uitgewerkt, komen hierin terug. Zoals de invoering van hybride groepen, waar jeugdigen met en zonder machtiging gesloten jeugdhulp bij elkaar zitten om te zorgen voor minder overplaatsingen. Het open leefklimaat van deze groepen bevordert ook de

² Bestaande uit de jeugdhulpregio's Haaglanden, Holland Rijnland, Zuid-Holland-Zuid, Midden-Holland en Rijnmond.

beweging naar minder vrijheidsbeperkende maatregelen. Het vernieuwde bovenregionaal plan is als bijlage toegevoegd. Samenvattend zijn er drie wijzigingen in vergelijking met het vorige bovenregionaal plan die hieronder worden toegelicht.

1. Bijgestelde capaciteitsambitie

Op 1 januari 2024 zijn er 135 JeugdhulpPlus-plekken in het landsdeel Zuidwest. Daarvan zijn 45 bedden bezet door kinderen uit Haaglanden (nul uit Wassenaar). De ambitie in de eerste actualisatie was dat er per 1 januari 2025 in totaal nog maximaal 99 bedden zouden zijn. De realiteit op dit moment is dat de huidige capaciteit (135 plekken voor JeugdhulpPlus) voor 100% bezet is en alternatieve capaciteit nog niet voldoende gerealiseerd is. De eerder geformuleerde ambitie om het aantal bedden af te bouwen blijft overeind, maar we verschuiven de streefdatum voor die afbouw naar 2028.

2. Thema's voor doorontwikkeling

In het bovenregionaal plan worden vier thema's benoemd die doorontwikkeld moeten worden:

- Aanbod voor doelgroep met intensieve zorgbehoefte, om het juist zorgaanbod te bieden;
- Voorwaarden voor plaatsing op hybride groepen zodat zo snel mogelijk gestart kan worden met het afschalen van gesloten plaatsingen;
- Regionale alternatieven voor de JeugdhulpPlus, waarbij in Haaglanden de focus wordt gelegd op het voorkomen van instroom o.a. door het doorontwikkelen en versterken van de open residentiële jeugdhulp. Daarnaast wordt geïnvesteerd in kleinschaligheid, hybride groepen en passende uitstroombmogelijkheden;
- Residentieel onderwijs voor het borgen van een doorlopende leerlijn. Zo bieden we goed onderwijs en een passende ondersteuning aan jongeren van 12-18 jaar in residentiële jeugdzorginstellingen.

3. Ontwikkelopdrachten per JeugdhulpPlus-locatie

In het kader van doelmatigheid en effectiviteit gaan gemeenten in samenwerking met de zorgaanbieders en andere betrokkenen werken aan ontwikkelopdrachten. Met deze aanpak wordt door één of meerdere partijen gezamenlijk een specifieke dienst of product ontwikkeld als oplossing voor een vraagstuk.

Regionale alternatieven voor de JeugdhulpPlus

Door middel van drie ontwikkellijnen willen we op regionaal niveau komen tot alternatieven voor de JeugdhulpPlus. De ontwikkellijnen zijn:

1. Het versterken van het huidige aanbod (voorkomen van instroom);
2. De ontwikkeling van nieuw aanbod (dekkend zorglandschap);
3. Het versnellen van de uitstroom uit de JeugdhulpPlus.

De verdere uitwerking van deze ontwikkellijnen wordt meegenomen in het proces van regionale kostenbeheersing, waarvoor momenteel een bestuurlijk voorstel wordt uitgewerkt. De ontwikkellijnen moeten vallen binnen de financiële kaders van de verwachte middelen voor de transformatie van de residentiële jeugdhulp. In de tussentijd is alvast gestart met de versterking

van de open residentiële jeugdhulp. Omdat zij de grootste instroom in de JeugdhulpPlus verzorgen, is de verwachting dat dit een significant effect op zal leveren.

Financiële consequenties

Op lokaal niveau zijn er geen extra kosten verbonden aan de om- en afbouw van de JeugdhulpPlus. Wel vragen iHUB en Schakenbosch nog een bijdrage voor transformatie- en frictiekosten. Deze kosten worden gedekt uit middelen die het Rijk hiervoor beschikbaar stelt. Op bovenregionaal niveau is afgesproken dat de kosten voor de om- en afbouw van de JeugdhulpPlus binnen de middelen moeten vallen die het rijk hiervoor beschikbaar stelt. Ten aanzien van de JeugdhulpPlus is er een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor gemeenten en aanbieders om de totale kosten voor JeugdhulpPlus omlaag te brengen.

Tot slot

Er wordt zowel landelijk, bovenregionaal als regionaal hard gewerkt om te komen tot structurele verbeteringen in de JeugdhulpPlus. Het doel is om de zorg voor deze groep jongeren passender te maken door meer in te zetten op alternatieve zorgvormen en preventieve maatregelen. Alle ambities en de ontwikkelingen rondom de JeugdhulpPlus in ons landsdeel, kunt u teruglezen via de nieuwsbrieven op www.jeugdhulpplusperspectief.nl. Ook wij blijven u informeren over de voortgang.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. K.D. Handstede,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.